

ROCAFONDA VERDA

Curs 2019-20

DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ
Curs 2019-20

Índex

1. Presentació
2. Anàlisi de necessitats
3. Descripció general del projecte
4. Justificació i marc de referència
5. Beneficiaris
6. Equip de referència
7. Objectius generals
8. Continguts clau
9. Àmbits, dimensions i competències
10. Mesures i suports universals
11. Atenció a la diversitat
12. Pla de treball: actuacions i activitats
13. Planificació de l'avaluació
14. Estratègies de consolidació
15. Bibliografia

1. Presentació

L'Escola Pública Rocafonda està constituïda per la comunitat dels alumnes, les seves famílies, el personal docent i el personal no docent, és una entitat educativa del barri de Rocafonda de Mataró adreçada a infants.

És el fruit d'un camí de treball conjunt per aconseguir una escola a l'abast de tothom, arrelada al medi, de caràcter públic i gestionada democràticament.

L'escola està situada en un extrem del barri de Rocafonda, l'indant amb el cementiri municipal i amb l'Escola Pública Àngela Bransuela. Es troba al costat del barri de Vista Alegre i Figuera Major, prop del polígon industrial Mata-Rocafonda. És un centre públic d'infantil i primària de màxima complexitat i de doble línia.

Des del centre ens proposem millorar l'escola d'acord amb els nous reptes de l'educació mediambiental i ho fem a través de l'objectiu de sensibilitzar, dinamitzar i donar suport a la comunitat educativa per tal d'anar incorporant els principis i els valors de la sostenibilitat en tots els àmbits de la vida escolar.

Per a fer-ho ho potenciem a partir de diferents vessants com són: el treball a l'hort de l'escola o al bosc, recollida selectiva de les deixalles, controlador de consum d'aigua a les aixetes, usant carmanyoles o boc'n'rol pels esmorzars, etc. A part del treball dels continguts del currículum a les aules de sensibilització pel medi ambient. També, des de fa forces cursos, formem part del Programa Escoles Verdes.

2. Anàlisi de necessitats:

a. Diagnosi de necessitats o punt de partida a partir de l'avaluació inicial

Reunits amb claustre, hem parlat de quines accions es porten a terme a dia d'avui. Les propostes de millora surten del recull fet a la memòria del curs passat i de les del PES.

Després de revisar la memòria de la comissió del curs anterior, i tenint en compte les propostes de millora de la mateixa, s'exposen, a continuació, les diverses necessitats detectades:

- Buscar qui pugui reparar i posar en funcionament el compostador. Els alumnes del taller del medi ambient (cicle superior) poden buidar el contenidor de restes orgàniques al compostador de l'hort.
- Revisar que funcioni el reg a principis de curs.
- A inici de setembre mirar si s'ofereix alguna exposició que sigui convenient portar a l'escola.
- Al setembre programar per mesos quins fulls informatius es faran.
- Es considera que la persona que s'encarrega del "Taller de medi ambient" hauria de formar part de la comissió per poder-nos coordinar correctament o, en cas de no ser possible, fixar a inici de curs una trobada trimestral per valorar els continguts treballats.
- Bosc: està pendent que l'ajuntament asseguri els talussos del terreny i faci un bon manteniment. D'altra banda, pensem que cal continuar fent ús de l'espai a l'hora de l'esbarjo, delimitant les zones que son segures.
- Al setembre pautar per mesos quines informacions o recordatoris mediambientals es volen comentar al claustre.

D'altra banda, a continuació, es detalla el recull de les propostes de millora recollides en el PES en relació al currículum:

- Treballar l'adquisició de les competències bàsiques en les activitats del PES.

- Incorporar els objectius del PES en les diverses activitats i sortides del centre.
- Plantejar reptes, preguntes i mètodes de treball que facilitin la comprensió de la complexitat de la realitat.
- Especificar al projecte de direcció un pla d'actuacions (organitzatives i curriculars) en referència al PES.
- Establir un pla d'activitats clares on les funcions de cadascú serveixen per a complir els objectius presents al Projecte Educatiu de Centre i al Projecte de Direcció.
- Potenciar el treball en equip i resolució conjunta dels problemes.
- Informar a l'alumnat sobre bones pràctiques ambientals (BPA) i fer que participin en la seva concreció i definició.
- Fomentar la participació de l'alumnat en les decisions respecte les actuacions d'educació per a la sostenibilitat.
- Elaborar un programa de gestió dels residus: paper, envasos i plàstics, matèria orgànica i tòners.
- Donar a conèixer i fomentar l'ús, entre alumnes i mestres, del nou buscador "ecosia" que té relació amb la sostenibilitat.

b. Anàlisi del context

A partir de l'educació per a la sostenibilitat es treballen de forma sistemàtica i estructurada els següents objectius i continguts:

- Distinció entre objectes d'un sol tipus de material o de diferents. Aplicació de criteris de separació i selecció dels residus urbans. Participació en la reducció, reutilització i reciclatge de residus de l'escola.
- Descoberta i identificació dels elements característics de l'entorn, els serveis i els espais comuns, valorant la responsabilitat personal en el seu ús. Manteniment de la neteja i col·laboració en l'ordre i l'estalvi de materials a l'escola.
- Identificació i disseny d'actuacions responsables orientades a l'ús sostenible de l'entorn.

- Identificació d'activitats econòmiques relacionades amb el cultiu de plantes.
- Interès per la protecció i cura d'animals i plantes de l'entorn proper.
- Identificació i justificació dels hàbits d'higiene, de descans, d'exercici físic i l'alimentació variada i equilibrada per a una vida saludable. Identificació de missatges i pràctiques que no afavoreixen el bon desenvolupament personal i la salut.
- Experimentació dels canvis d'estat en l'aigua i la seva reversibilitat. Identificació del cicle de l'aigua a la Terra. Reconeixement dels usos socials de l'aigua i importància de l'ús responsable.
- Responsabilització en el manteniment de la neteja, l'ordre i l'estalvi de materials i energia a l'escola.
- Identificació de les fonts d'energia amb què funcionen algunes màquines.

3. Descripció general del projecte

El nostre projecte té com a objectiu aconseguir una escola respectuosa amb el medi ambient, mitjançant la promoció i la potenciació d'actituds i comportaments sostenibles.

A continuació anomenem algunes de les propostes que duem o volem portar a terme per desenvolupar el projecte:

- Mesures d'estalvi d'aigua: instal·lació d'aixetes de polsador, conscienciació del consum responsable.
- Reciclatge i reducció de residus: recollida selectiva (paper, envasos, piles, tòners i tintes, material electrònic, matèria orgànica). Reduir les circulars i informacions en paper que es donen a les famílies.
- Treball de l'hort: fer el manteniment de l'hort amb petits grups de treball
- Reducció del paper d'alumini: ús de carmanyoles per l'esmorzar en tots els nivells educatius i eliminació de tetrabrics
- Tallers de reciclatge de mobles i sortides relacionades amb el medi.
- Donar informació als alumnes i famílies sobre la sostenibilitat: cartellera del vestíbul de l'escola on anem publicant informacions diverses.
- Aliments ecològics i de proximitat al menjador
- Productes de neteja: potenciació de l'ús de productes de neteja al centre, respectuosos amb el medi ambient.
- Informàtica: posta en marxa de configuracions per a l'estalvi energètic, ús de les funcionalitats de comunicació, reducció de residus (web i missatgeria electrònica, actes i altres documents per repartir entre les famílies).
- Hort: Tornar a realitzar l'elaboració de compost, permet treballar diferents aspectes del currículum, associats a diferents àrees: l'observació del desenvolupament de les plantes, la responsabilitat de la seva cura i protecció.
- Crear un espai de biodiversitat a l'hort amb materials reciclats i/o reutilitzats per acollir animals invertebrats.
- Informació: el tauler d'informació de l'escola verda.

- Jornades de sensibilització Mediambiental: Organització d'activitats adreçades a l'educació per la sostenibilitat, fent-nos ressò de les propostes de la xarxa d'escoles verdes i altres entitats, per exemple, el dia mundial del medi ambient.
- Patis de l'escola: cura dels patis, mantenint-los nets de papers i deixalles.
- Socialització de llibres i material escolar.
- Bosc escolar

4. Justificació i marc de referència del projecte

L'any 2008 ens van concedir el Distintiu d'Escola Verda. Aquest es renova cada quatre anys. Tenir aquest distintiu ens compromet a elaborar cada curs escolar un pla d'acció del qual cal avaluar el seu desenvolupament a final de curs.

Els plans d'acció anuals responen a la consecució d'uns objectius estratègics que ens hem proposat com a escola, recollits en el Pla d'Educació per a la Sostenibilitat del centre (PES). Així com dins del Projecte Educatiu de Centre.

Des de l'escola tenim el compromís de continuar treballant per tal que l'educació per a la sostenibilitat formi part dels principis bàsics del nostre projecte educatiu, a través de:

- Aproximació de la línia del centre a les accions relacionades amb l'educació ambiental i sostenible.
- Coneixement de l'entorn en accions directes mitjançant sortides, tallers, visites amb experts.
- Respecte i cura per la natura i el medi natural que ens envolta.
- Profundització en l'educació per a la sostenibilitat per incorporar accions i metodologies en les actuacions quotidianes dels nostres alumnes i de la comunitat educativa en general.

5. Beneficiaris

Aquest projecte compta amb la implicació i participació de tota la comunitat educativa: Alumnes, professorat, famílies, servei educatiu del menjador i personal no docent. També ha estat aprovat per al Consell Escolar.

Així doncs, és un projecte transversal de tota l'escola i que consta com un apartat del PEC i del Projecte de direcció.

6. Equip de referència

El claustre s'organitza per comissions de treball, i una d'elles és la comissió de Medi Ambient. Aquesta comissió està formada per un petit grup de 4 o 5 mestres i és l'equip de referència per l'execució del projecte. A l'hora de crear la comissió es té molt en compte que com a mínim hi hagi un membre representant de cada cicle.

Per portar a terme el projecte es compta amb la participació de tot el claustre, la direcció del centre, l'alumnat, les famílies i aportacions d'experts externs a l'escola.

7. Objectius generals

Aconseguir una escola respectuosa amb el medi ambient, mitjançant la promoció i la potenciació actituds i comportaments sostenibles.

1. Incorporar els valors de l'educació per a la sostenibilitat en tots els àmbits de la vida del centre (currículum, gestió, relacions amb l'entorn...).
2. Promoure la participació i la implicació activa de la comunitat educativa en la millora del nostre entorn.
3. Afavorir l'intercanvi i fer xarxa amb els centres que participen en el programa.

- **Objectius específics i indicadors d'avaluació**

OBJECTIU ESPECÍFIC	INDICADORS D'AVALUACIÓ
Vetllar i dinamitzar el treball de caire ambiental del centre.	La comissió de medi ambient controla els materials/ recursos del centre (papereres, contenidors, ús de gots, tovalloles, tappers, evitant els elements d'un sol ús). També revisa el bon funcionament de la recollida selectiva.
Cercar recursos per elaborar material pedagògic, fulls mestres i famílies.	La comissió s'encarrega d'actualitzar els fulls de la festa de l'hort i informacions a mestres i famílies. <ul style="list-style-type: none"> - Elaboració del díptic de l'activitat "Preparem l'hort". - Explicació de l'organització de l'activitat "Preparem l'hort" en clautres i/o cicles. - Elaborar material i fer recerca de recursos pedagògics si algun membre del claustre en necessita i si com a claustre es requereix per a algun projecte relacionat amb el medi ambient.
Controlar i organitzar la cartellera ambiental i el bloc de medi ambient.	La comissió organitza la cartellera ambiental realitzant una exposició de temàtica ambiental un cop al mes amb notícies, exposicions, activitats i informacions d'actualitat. La comissió s'encarrega d'engegar el Bloc de Rocafonda Verda. <ul style="list-style-type: none"> - Vetllar per a informar de mínim una exposició trimestralment. - Reduir al mínim possible el nombre de fulls informatius elaborats al llarg del curs. - Realitzar a la cartellera un mural mensual amb informacions actuals sobre medi ambient.
Vetllar per la coordinació i bon funcionament del taller de medi ambient d'alumnes del cicle superior.	Reunions trimestrals amb la responsable del taller de medi ambient.

Organitzar l'activitat "Preparem l'hort"	<p>La comissió s'encarrega d'organitzar i coordinar el funcionament d'aquesta jornada cooperant amb altres mestres i famílies de l'escola</p> <ul style="list-style-type: none"> -Compra del material necessari. -Organització dels espais i les tasques a realitzar. -Organització de les persones que treballaran a cada espai.
Coordinar la posada en marxa del projecte del bosc.	La comissió impulsa la utilització del bosc com a espai de treball i esbarjo. Estem a l'espera que l'ajuntament posi el terreny a punt.
Participar de les reunions i fòrums d'Escola Verda.	La comissió participa de forma activa als tallers i reunions que proposa l'Escola Verda. Elaborant la documentació necessària que aquests ens requereixen i planificant les activitats que ens proposin.
Vetllar perquè la comissió estigui formada per un membre de cada cicle.	Es demana, que si és possible, la comissió estigui formada per un membre de cada cicle i tenir present el funcionament general de les diferents etapes.
Tenir cura de l'hort al llarg de les diferents estacions	<p>La comissió vetlla pel bon funcionament de l'hort escolar i coordina els cursos que hi participen i el material i espais necessaris.</p> <p>A principi de curs la comissió, amb ajuda de mestres, alumnes i famílies, prepara l'espai de l'hort per a fer un bon ús d'aquest durant el curs.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quantitat de metres de reg i de capses de registres muntades. - Inventari d'eines existents. - Quantitat de noves eines adquirides durant el curs.
Tenir cura dels espais enjardinats, del bosc i dels arbres de l'espai exterior de l'escola.	La comissió organitza diferents batudes per l'espai del bosc i els diversos espais de l'escola per a mantenir-los adequadament i sense brutícia.
Organitzar l'espai i el material del laboratori	La comissió organitza l'espai de laboratori i s'encarrega de la compra de material.

8. Continguts clau

Els continguts clau que es treballaran amb aquest projecte són molt diversos, però en especial posarem èmfasi en els següents continguts:

- Canvi i continuïtat.
- Les 4R.
- Educació per a la sostenibilitat.
- Ecosistema i paisatge.
- Consum responsable.
- Principis i valors democràtics en la lluita per la sostenibilitat.
- L'hort escolar. Cura i respecte per l'ecosistema de l'hort.
- Hàbits saludables.

9. Àmbits, dimensions i competències on es localitza el projecte

ÀMBIT	COMPETÈNCIES	DIMENSIONS
Coneixement del medi	<p>Competència 1. Plantejar-se preguntes sobre el medi, utilitzar estratègies de cerca de dades i analitzar resultats per trobar respostes.</p> <p>Competència 2. Interpretar el present a partir de l'anàlisi dels canvis i continuïtats al llarg del temps, per comprendre la societat en què vivim.</p> <p>Competència 4. Analitzar paisatges i ecosistemes tenint en compte els factors socials i naturals que els configuren, per valorar les actuacions que els afecten.</p> <p>Competència 5. Valorar problemes socials rellevants interpretant-ne les causes i les conseqüències per plantejar propostes de futur.</p>	<p>-Dimensió ciutadania</p> <p>-Dimensió tecnologia i vida quotidiana</p>
Educació física	<p>Competència 2. Prendre consciència dels límits i les possibilitats del propi cos en la realització d'activitats físiques.</p>	<p>-Dimensió hàbits saludables</p>
Educació en valors	<p>Competència 1. Actuar amb autonomia en la presa de decisions i assumir la responsabilitat dels propis actes.</p> <p>Competència 6. Adoptar hàbits d'aprenentatge cooperatiu que promoguin el compromís personal i les actituds de convivència.</p> <p>Competència 7. Analitzar l'entorn amb criteris ètics per cercar solucions alternatives als problemes.</p> <p>Competència 8. Mostrar actituds de servei i de compromís social, especialment davant de les situacions d'injustícia.</p>	<p>-Dimensió personal</p> <p>-Dimensió interpersonal</p> <p>-Dimensió social</p>

10. Mesures i suports universals

Les mesures i suports universals del projecte atendran els següents punts: Seran transferibles (tractament globalitzat dels continguts), significatius i permanents (connexions i continguts claus), productius (aplicació a la resolució de problemes) i funcionals (contextos reals).

- ❖ Es fomenta l'adquisició de valors que els motivin a sentir preocupació pel medi ambient, ajudant als alumnes a prendre consciència i sensibilitat davant qüestions mediambientals.
- ❖ El treball de l'hort a l'escola i l'apadrinament dels arbres del pati, és la manera més adient d'oferir als nostres alumnes una educació mediambiental basada en la cura, respecte i defensa de la natura.
- ❖ Formem part del programa "Escoles Verdes". Integrem l'educació per la sostenibilitat en el projecte educatiu de centre potenciant actuacions per millorar el nostre entorn. Algunes actuacions són l'estudi dels arbres del pati de l'escola, l'hort, activitats fora del centre de temàtica mediambiental, es potencia el consum de fruita en l'esmorzar, l'ús de la carmanyola i la cantimplora, la recollida selectiva, tenim un programa d'estalvi energètic, reutilitzem els de llibres...

11. Atenció a la diversitat

Tot l'alumnat, participa en el projecte de manera plena i integrada i amb el recolze específic, si escau, de la mestra de reforç. La inclusió d'aquests als grups de treball per al desenvolupament dels projectes és una eina per afavorir la integració i la normalització de les relacions. Són un element més del grup de treball i dins d'aquest tindrà un treball específic i adaptat a les seves possibilitats fomentant l'escola inclusiva.

12. Pla de treball: Actuacions i activitats

a. Descripció

El projecte de Medi Ambient es crea amb els següents objectius:

- Iniciar als infants en el treball per a la sostenibilitat
- Vetllar per la gestió sostenible dels recursos
- Promoure la implicació a l'entorn de tots els alumnes
- Es crea una comissió de mestres, que juntament amb l'equip de claustre, acorden les accions que es porten a terme al projecte.

b. Temporització

- Reunió de la comissió setmanal
- Tallers a EI i CS setmanals
- Actuacions quotidianes integrades a les rutines diàries (reciclatge, cura de l'entorn, ús responsable d'envasos i embolcalls,...)
- Dos trobades a l'any amb les escoles verdes i escoles de natura.

Els objectius plantejats i les activitats que els han de fer possible segueixen una seqüència metodològica molt semblant:

- a. motivació
- b. reflexió
- c. anàlisi i diagnosi
- d. acció
- e. avaluació

c. Rol de l'alumnat

Aquest ha de ser un projecte participatiu. Educar hàbits i consolidar conductes només pot fer-se des d'un plantejament on la implicació i la participació són els criteris bàsics de funcionament. L'objectiu final és donar sentit a les accions que un fa, saber del seu significat, comprendre les seves implicacions, ser conscient del seu abast. Creiem que la millor metodologia per fer-ho possible és la participació conscient en projectes reals de transformació de l'entorn immediat. Projectes que, d'una banda, proporcionen criteris als participants

(nens i nenes, adults) i, d'altra, constitueixen una vivència gratificant d'aprenentatge i d'experiència.

d. Tipus d'agrupament

- La comissió està formada per cinc mestres.
- El taller de medi ambient de Cicle Superior es porta a terme en petits grups d'alumnes que setmanalment realitzen les tasques acordades amb el mestre referent d'aquell taller: activitat conjunta amb materials reutilitzats, activitat de conscienciació sobre la necessitat de tenir cura del medi ambient (conversa buscant solucions), cartells pel barri sobre neteja i reciclatge correcte, activitats per prendre consciència d'estalvi energètic, biodiversitat, estalvi l'aigua, kahoot sobre les sessions fetes al llarg del curs, joc de rol sobre els animals en perill d'extinció
- A Educació Infantil també es porten a terme actuacions a través del taller de l'hort, on s'agrupen un nombre aproximat de 15 alumnes dels 3 nivells de l'etapa. Les activitats que es realitzen són preparar l'hort per feixes, plantar, regar, treure males herbes, fer la collita. Observar el creixement de les plantes, així com els diferents elements de l'entorn (insectes de l'hort). Treball de vocabulari, contes i joc relacionats amb l'hort, i el reciclatge.

e. Recursos personals, digitals i materials utilitzats en la implementació del projecte

- *Recursos humans.* Cal destacar la participació de tot el claustre de mestres així com la implicació d'altres treballadors del centre.

- *Recursos organitzatius.* Com ja s'ha explicat en apartats anteriors, els diferents òrgans/instruments de participació i representació al centre són clau pel desenvolupament del projecte.

Els mestres de la comissió es reuneixen 1 cop a la setmana per programar i revisar el seguiment d'actuacions referents al projecte. A més fan un seguiment amb Escoles verdes i Escola de Natura.

- *Recursos materials.* Els espais i instal·lacions del centre són el lloc natural i facilitadors del desenvolupament del projecte, així com l'entorn de l'escola i el barri.

Aules, patis, espais comuns, menjador, aula d'informàtica...tenen papers específics i complementaris en el decurs del projecte. S'habilitarà també un banc de recursos (materials didàctics, publicacions, fitxes de treball...) a l'abast del professorat

- *Recursos econòmics.* Els ordinaris de funcionament del centre més els obtinguts per l'aprovació, en el seu cas, d'aquest projecte.

13. Planificació de l'avaluació

Per tal d'avaluar i fer un seguiment d'aquest projecte, ens basarem en el grau d'assoliment dels objectius específics. L'avaluació serà contínua activa i oberta en relació als elements que anem avaluant a través de tots els òrgans de funcionament del centre, comissions, claustre, equips de cicle i Equip directiu.

Mitjançant debats i enquestes de valoració, s'avaluaran els següents aspectes:

- Funcionament dels equips (participació, compliment del calendari de reunions, implicació, clima de treball, coordinació i relació entre equips...)
- Compliment de les fases del projecte. Grau d'acompliment dels objectius plantejats.
- Realització de les activitats previstes.
- Valoració de l'impacte ambiental (millores en els espais, reducció del consum, disminució dels residus, augment del reciclatge i reutilització dels recursos...).
- Valoració dels recursos utilitzats.
- Participació de les famílies, grau de difusió externa del projecte.

13.1. Indicadors

Les funcions dels diferents òrgans de gestió pedagògica del centre en relació a l'avaluació seran els següents:

Comissió:

- Seguiment del projecte i valoració general.
- Valoració de l'equip de mestres(formació, implicació, seguiment,)
- Valoració d' acord amb els criteris d'avaluació del currículum (aspectes treballats, necessitats d'ampliació)

Direcció del centre:

- Valoració objectiva desenvolupament del projecte
- Seguiment situació econòmica.
- Nombre de mestres implicats en el projecte.

Alumnes:

- Grau de satisfacció amb el projecte / activitat.
- Aportació d'idees per al millor desenvolupament del projecte / activitat.

Famílies / entorn:

- Valoració de l'activitat / projecte
- Grau de participació en les activitats proposades.

14. Estratègies de consolidació

A més de les enquestes que anirem completant, les rúbriques elaborades per valorar cada part del projecte, processos i òrgans, portarem un registre de les activitats concretes realitzades en classe que inclouen la part d'avaluació i serviran per a realitzar la memòria final del projecte.

15. Bibliografia

Per realitzar el projecte de Medi Ambient, ens hem guiat ens diferents recursos com ara:

Webs:

<http://www.enc.pangea.org/web/> (Escola de Natura del Corredor).

<http://ensenyament.gencat.cat/ca/inici> (Departament d'Educació).

http://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/educacio_i_sostenibilitat/educacio_per_a_la_sostenibilitat/escoles_verdes/ (Departament de Territori i Sostenibilitat).

Documents escola:

Pla d'Educació per a la Sostenibilitat (2019-20).

Pla i memòria de Càrrec/comissió (2019-20).

Llibres/revistes:

Currículum Educació Primària.

Currículum i Orientacions Educació Infantil segon cicle.

